

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Kajska Jan Pałka

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 10000 szgory, półroczna 6000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2-50 dolarów; w Urugwaju 3 pesy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curitiba — Aven. Dr. Jayme Reis 583
Adres dla listów: Curitiba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brazil
Adres Telegraficzny: Lud Curitiba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko szgory płatne.
Do 8 cm. szerokości przez 1 łam do 3 razy 5000
Od 1 „ „ „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3000
Od rocznych ogłoszeń: szgory zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 łam 3000
Ogłoszenia w tekście według umowy.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemana!

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domańskiego, R. Plekarza — Kubisa i Floreckiego — W mieście São Paulo: w księgarniach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.

Luki w życiu Kolonii Polskiej w Kurytybie

POLACY W OBCYCH ORGANIZACJACH

Utarło się przekonanie, że kolonia polska w Kurytybie jest silnie zorganizowana; tyle bowiem istnieje w stolicy Parany organizacyj polskich, że aż trudno przychodzi je wliczyć; nie opuścimy żadnej, gdy podamy ich liczbę na 20. Dwadzieścia towarzystw na 10 cio tysięcy czną Polonię w Kurytybie, to liczba dość, zdawałoby się, dostateczna.

Teoretycznie powinno przypadać 500 Polaków na jedno towarzystwo. Mogłoby tak być, a przynajmniej w przybliżeniu. Niestety tak nie jest; spora liczba organizacji w łonie Kolonii Kurytybskiej nie idzie w parze, gdy chodzi o liczebność członków każdej organizacji. Kilka zaledwie organizacji jak: Związek Tow. Oświata, Związek Polski, Tow. Tad. Kościuszkowski, Łączność i Zgoda, Junak, liczą po kilkaset członków, inne po kilkadziesiąt a są i takie, które posiadają zaledwie po kilkunastu członków.

Jeżeliby ktoś chciał podać trafny charakterystykę naszego życia organizacyjnego toby mógł je krótko streścić: dużo towarzystw — mało członków.

Gdyby przyszło ocenić udział Polaków w pracy społecznej tylko z polskich organizacji, to nie wypadłby on dla nas poobleśnie; zaledwie 2—3 tysięcy członków.

Dziwna rzecz! polskie organizacje, dostosowane do ducha i potrzeb życia polskiego mają posiadają siłę skupiającą Polaków; natomiast, obce językiem, duchem i tradycją, organizacje, już nie dziwiłbym się, gdyby chodziło tylko o brazylijskie, lecz niestety są także niemieckie i włoskie organizacje, które coraz więcej wciągają Polaków w swe szeregi. Pobleżne informacje, które zresztą trudno jest ustalić dokładnie, dają następującą statystykę członków pochodzenia polskiego w obcych towarzystwach z samego terenu kurytybskiego:

- Handwerker Unterstutzungsverein — 400 członków pochodzących z polskięgo;
- Tente Brasil — 302 członków pochodzenia polskięgo;
- Tow. Estrella (na Mercedes) — 100 członków pochodzenia polskięgo;
- Crusero do Sul — 200 członków pochodzenia polskięgo;
- Sociedade Beneficente dos Operarios — 100 członków pochodzenia polskięgo.

Wielu członków Polaków jest także w (niemieckim) Tow. „Caral”, a także w organizacjach zawodowych; naprzykład w takim: Sociedade B. dos Sapateiros, zaledwa w samym za-

razdnie 7 członków Polaków, a w „Partido Revindicador Proletario do Paraná”, także w zarządzie, 5 osób pochodzenia polskiego.

Jasnym jest, że tam, gdzie ludność różnej narodowości mieszka obok siebie, następuje wzajemna asymilacja, jednakże tutaj, gdy największe polskie towarzystwo liczy w sam raz tyle członków (Polaków) ilu członków polskiej narodowości posiada towarzystwo niemieckie lub włoskie, — każdy przyzna, że jest tu coś w nieporządku, ooby należało oświetlić, wyjaśnić i temu zaradzić.

Więści ze stolicy Polski

Handel na ulicach Warszawy

Tandeciarni i handełesy. — Handel uliczny. — Sklepy magiczne. — Najazd półksiężyca.

Od kilku miesięcy handel w Warszawie przechodzi okres dużych przeobrażeń. Niezwykle ciężkie czasy nastąpiły nie tylko dla wielkich kupców, ale i dla tandeciarni.

Wobec spadku cen na rynku — tandeta się nie opłaca. Sklepy przy ulicy Świętokrzyskiej z konfekcją męską, prawie, że nie targują zupełnie. Niezawodne metody wciągania klientów za policy, zawodzi teraz zupełnie. Jednocześnie z upadkiem handlu tandeciarskiego, upada również przemysł handełesów, skupujących stare graty.

Mówiąc o nowych tendencjach w handlu warszawskim, nie można pominąć sprawy handlu ulicznego. Handel uliczny w stolicy przybrał tak szerokie rozmiary, że poważnie wpływa na kształtowanie się ogólnych stosunków handlowych.

W najbliższym czasie zostanie zlikwidowany jedyny w swoim rodzaju sklep. Jest to sklepik przy ul. Chmielnej 18 — sklep przyborów magazynowy. Można tam kupić szklankę, przy picie z której gość oblewa się cieczą, szablę, którą można z powodzeniem i bez bólu wpakować do gardła i

Fakt, że wielu Polaków, należąc do obcych, równocześnie są członkami polskich organizacji nie wiele tłumaczy. Być może, że starych członków łączą z towarzystwami polskimi głęboki sentyment, płynący z bezpośredniego zetknięcia się z ziemią polską, gdzie się urodzili, lub też przekazali im rodzice, gorącą miłość kraju ich przodków. Co, wtedy pociągnie młodszą generację do polskich szeregów, jeżeli rodzice pozostawiają ich na bezdrożu, między polskimi a obcym towarzystwem?

Sprawa ta jest poważna i paląca; ukrywać jej nie można. Należy doszukać się prawdziwych przyczyn tego stanu; czy one tkwią w wadliwych ustrojach naszych organizacji, czy też może jakieś inne zewnętrzne prądy na to wpływać.

Ks. Jan Pałka.

duchowieństwa tubylczego pochodzenia zwiększyła się dwukrotnie — z 2.670 księży w roku 1922 do 5.000 w roku bieżącym.

Dokładne cyfry armii misyjnej, ogłoszone przez Kongregację Propagandy, przedstawiają się, jak następuje: 12.712 księży i misjonarzy, w tem

8.196 cudzoziemców i 4.516 krajowców; 4.919 braci zakonnych, w tem 4187 cudzoziemców i 732 tubylców; 30.756 zakonnie, w tem 12.944 cudzoziemek i 17.812 krajowego pochodzenia, wreszcie 73.815 katechetów, pomocników świeckich i in. wszyscy tubylczego pochodzenia. (K A P.)

Zmiany w duszpasterstwie polskim WE FRANCJI

We Francji przebywa obecnie przeszło pół miliona Polaków. Opiekę duszpasterską sprawuje nad tą rzeszą około 50 polskich księży świeckich lub ze Zgromadzeń.

Ustrój duszpasterstwa polskiego jest nieco inaczej zorganizowany niż n. p. w Brazylii.

Księża polscy, choć w sprawach ogólnego duszpasterstwa są podlegli biskupom francuskim, to jednakże w sprawach organizacyjnych i metod duszpasterstwa podlegają rektorowi Polskiej Misji Katolickiej. Taki ustrój wprowadził za zgodą władz kościelnych, znany także Polonji Brazylijskiej.

kskiej, z misyj ks. W. Szymbor, który był rektorem Polskiej Misji Katolickiej we Francji w latach 1922—1929. Po ks. W. Szymborze objął stanowisko rektora ks. prałat L. Zagoda, który utrzymując dotychczasowy ustrój organizacyjny Polskiej Misji, pracował nad dalszą konsolidacją duchowieństwa polskiego i rozwojem Akcji katolickiej wśród wychodźstwa polskiego.

Obecnie dowiadujemy się że ks. prałat L. Zagoda ustąpił z rektoratu Misji z dniem 1-go października; ustąpienie tego wywołało powszechny żal. P.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Wspaniały wynik pożyczki narodowej

Nie 120 ale 312 milionów złotych podpisało społeczeństwo

Rozpisana dekretem Prezydenta R. P. subskrypcja Pożyczki Narodowej spotkała się z niebywałym sukcesem wśród społeczeństwa w Polsce. Pożyczka ma wynosić 120 milionów zł., tymczasem już w pierwszym dniu zgłoszono ponad 222 milionów zł. Z całego kraju napływają zgłoszenia od drobnych ciulaczów do kas, którzy w długich kolejkach oczekiwali chwili otwarcia okie-

nek. Nawet uczniowie, robotnicy i włościanie zakupywali pożyczkę, tworząc spółki między sobą.

Wielki kapitał i handel zakupił obligacyj na wielkie sumy. Ciekawym był objaw wplacania na pożyczkę złota, które było chowane w ukryciu. Dolary napływały bardzo licznie. Termin podpisywania pożyczki skończył się z dniem 7-go października.

200 samolotów nad Warszawą

W ostatnich dniach odbywały się w okolicach Warszawy lotnicze ćwiczenia wojskowe.

W pewnym momencie cała flotylla płatowców wojskowych przeleciała nad Warszawą. Był to widok potężny, gdy około 200 płatowców ukazało się nad głowami zdumionych mieszkańców stolicy. Na niektórych ulicach powstał tłok, gdyż przebiegali a nawet szoferzy i towonice obserwowali z zajęciem przeleciała nad stolicą.

przełot, tarasując jezdnie i chodniki.

Clągający klucze zwianych i małych płatowców myśliwskich, klucze olbrzymich płatowców bombierskich oraz jedno i dwa płatowców samolotów wywiadowych. Flotylla skierowała się w stronę wschodnią, poza Wisłę. Była to bezwzajemnie największa liczba płatowców jaka kiedykolwiek przeleciała nad stolicą.

ZMARŁA PRAWNOCZKA KOŚCIUSZKI

Na zamku w Kórniku zmarła prawniczka Mad. Kościuszkowa, żona i prowadząca długie rozmowy z cesarową Eugenją o losach Polski.

1890. W r. 1860 często bywała nadworną cesarskim w Paryżu, sp. Zofia hr. Magóry Madan, córka Leonarda Rotomskiego, generała wojsk polskich z r.

Persowie w Polsce

Przez stację Zdobunowo przejechała wycieczka studentów Persów, w drodze do Berlina przez Rosję i Polskę. Żywi i ruchliwi Persowie, ubra-

ni w swe czarne studenckie kopy, budzili powszechny zainteresowanie.

Urząd celny w Zdobunowie zażądał od Persów sta od dy-

ŚWIAT KATOLICKI W LICZBACH

W „Rozniku Papieskim” ogłoszone zostały dane dotyczące liczby ludności katolickiej na poszczególnych kontynentach. Według tej statystyki Europa liczy 209 milionów katolików, Ameryka — 109 milionów, Azja — 16 i pół miliona, Afryka 5 i pół miliona i

Oceanja półtora miliona. Ogółem 341 i pół miliona.

Należy zaznaczyć, że epoką naszą cechuje szczególnie intensywne działanie misyjna Kościoła. Za pontyfikatu Ojca św. Piusa XI, zwanego słusznie „Papieżem Misji”, liczba misjonarzy wzrosła o 4.000 a liczba

CASA GENY 39, Praça Generoso Marques, 39 KURYTYBA

Z POWODU PRZENIESIENIA SKŁADU DO SÃO PAULO postanowila firma sprzedaż LIKWIDACJĘ na materialach wartości około 500.000\$00 po cenie kosztu fabryki, ażeby uniknąć kłopotu przewożenia ich do São Paulo.

Table with columns for 'TOWARY', 'Materiały na żalobę', 'Płótna, towary, kapy etc.', and 'Bielizna gotowa, [pończochy i t. d.]'. It lists various goods like fabrics, clothing, and household items with their respective prices and units.

Pozatem wiele innych artykułów, które sprzedaje się po cenach dotąd niewidzianych

Tylko w CASA GENY Praça Generoso Marques 39

Cia. de Terras Norte do Paraná

LOTY na PRZEWIE POLSKIEJ za gotówkę lub czteroletnie pożyczki... Ważne! Znajdź jako agenci korektorzy, bardzo wygodna zajęcia i za dobrem wynagrodzeniem młodzieńcy i panny w EMPREZA CONSTRUCTORA UNIVERSAL LTDA...

EDELWEISS NASIONA SELEKCYJOWANE GWARANTOWANE Jedyny sprzedawca EDMUNDO WINIARSKI Rua 15 de Novembro 143 - Telefon 427 - CURITYBA

DOBRA POSADA

Ważne! Znajdź jako agenci korektorzy, bardzo wygodna zajęcia i za dobrem wynagrodzeniem młodzieńcy i panny w EMPREZA CONSTRUCTORA UNIVERSAL LTDA... APTKA HUMANITARIA - DROGARIA Rua - Dr. Trajano Reis - N. 3 - Curityba

Chargeurs Reunis i "Sud Atlantique" JEDYNOLITA TRZECIA KLASA KOMPANJA TA SPRZEDAJE BILETY BEZPOŚREDNIO DO KAŻDEGO MIASTA W POLSCE i odwrotnie bilety "chamada" z Polski do Brazylii. Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną. Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Trzej mężczyźni słuchali, oddech wstrzymując... Kapitan postąpił krok naprzód i długim spojrzeniem obrzucił śpiącą, potem zadumuchnął świecę i wraz z towarzyszącymi opuścił izdebkę...

Wszystko było kłamstwem i podstępem! Mój ojciec, naprzód go tu szukam! Jestem zdradzona, sprzedana! O Boże, zmilost się nademną!... Boże miłosierny! Wczyście ja rećce wpadała...

tenże jeszcze wzburzony. Musisz się wstać, kapitanie!... Wszystko było kłamstwem i podstępem! Mój ojciec, naprzód go tu szukam! Jestem zdradzona, sprzedana! O Boże, zmilost się nademną!... Kapitan tymczasem w płaszczyźnie otulił. Udał się do komórek i wziął pod płaszczyk dziewczę jak niemowlę...